

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **C. V., a. s.**, so sídlom K., IČO: X., právne zastúpeného JUDr. D. S., advokátkou v L., proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa - ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o naviac vyplatenú sumu na dôchodku, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/210/2009-51 zo dňa 4.3.2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/210/2009-51 zo dňa 4.3.2010 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Žiline rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia zrušil rozhodnutia č. X. zo dňa 29.6.2009, 28.1.2010 a 2.2.2010 týkajúce sa zodpovednosti navrhovateľa za neprávom vyplatenú sumu na starobnom dôchodku jeho zamestnankyne A. P. podľa ustanovení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) a o povinnosti navrhovateľa vrátiť neprávom vyplatenú sumu vo výške 209,57 € a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie. O trovách konania rozhodol tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal.

Krajský súd tak rozhodol z dôvodu, že navrhovateľ aj A. P. vedeli, že pracovný pomer naďalej po 31.12.2005 trval, túto skutočnosť odporkyni však neoznámili, čím ju uviedli do omylu a obaja sú ako nositelia spoločnej zodpovednosti povinní vrátiť určený preplatok odporkyni. V odôvodnení svojho rozsudku súd poukázal na ustanovenia § 110, § 106 a § 109

zákona č. 100/1988 Zb. upravujúce solidárnu zodpovednosť zamestnávateľa a príjemcu dávky za vrátenie neprávom vyplatenej sumy a argumentoval potrebou zrušiť všetky tri preskúmané rozhodnutia odporkyne, pretože podľa jeho názoru je potrebné o vrátení preplatku rozhodnúť jedným rozhodnutím v rámci jedného správneho konania a povinnosť uložiť obom účastníkom spoločne.

Proti tomuto rozsudku podala odporkyňa včas odvolanie a žiadala ho zmeniť a zrušené rozhodnutia potvrdiť. Nesúhlasila so záverom krajského súdu o spoločnej zodpovednosti zamestnávateľa a príjemcu dávky, ani s aplikáciou ustanovení zákona č. 100/1988 Zb., pretože predmetná právna vec podlieha režimu zákona č. 461/2003 Z.z., ktorý ustanovenia o spoločnej zodpovednosti neobsahuje a súdu vytýkala, že v odôvodnení rozsudku neodkázal na žiadne prechodné ustanovenia, ktoré by aplikáciu staršieho zákona umožňovali. Poukázala na ustanovenia § 236 a §237 zákona č. 461/2003 Z.z. upravujúce samostatne zodpovednosť príjemcu dávky a zodpovednosť zamestnávateľa. Dodala, že ak by sa mala riadiť právnym názorom krajského súdu, mohlo by na jej strane dôjsť k bezdôvodnému obohateniu.

Navrhovateľ sa k odvolaniu odporkyne písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie odporkyne je dôvodné.

Zákon č. 461/2003 Z.z. upravuje zodpovednosť v sociálnom poistení v ustanoveniach § 236 až § 238.

Podľa § 236 zákona č. 461/2003 Z.z. príjemca dávky je povinný vrátiť dávku alebo jej časť odo dňa, od ktorého mu nepatrila alebo nepatrila v poskytovanej sume, ak

- a) nesplnil povinnosť uloženú týmto zákonom,
- b) prijímal dávku alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila, alebo
- c) vedome inak spôsobil, že dávka alebo jej časť sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila (ods. 1).

Neprávom prijaté sumy sa môžu zrážať z bežne vyplácanej alebo neskôr priznanej dávky alebo zo mzdy poberateľa dávky; pritom primerane platia predpisy o výkone rozhodnutí zrážkami zo mzdy (ods. 2).

Právo na vrátenie dávky poskytnutej neprávom alebo v nesprávnej sume sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa túto skutočnosť zistila, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa, za ktorý sa dávka vyplatila. Tieto lehoty neplynú počas konania o opravnom prostriedku, počas výkonu rozhodnutia alebo ak sa na úhradu preplatku vykonávajú zrážky z dávky (ods. 3).

Podľa § 237 ak zamestnávateľ potvrdil nesprávne údaje rozhodujúce na vznik nároku na dávku, nároku na jej výplatu alebo jej sumu a v dôsledku toho sa dávka poskytla neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila, je povinný nahradiť neprávom vyplatené sumy (ods. 1).

Právo na náhradu neprávom vyplatených súm sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa zistila, že sumy sa vyplatili neprávom, najneskôr však uplynutím desiatich rokov odo dňa ich výplaty. Tieto lehoty neplynú počas konania o opravnom prostriedku a počas výkonu rozhodnutia (ods. 2).

Podľa § 238 Sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatou dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania (ods. 1).

Na účely náhrady škody, ktorá vznikla Sociálnej poisťovni výplatou dávok, sú orgány štátnej správy, právnické osoby a fyzické osoby povinné bezplatne poskytovať organizačným zložkám Sociálnej poisťovne potrebnú súčinnosť, najmä predkladať v lehote, ktorú Sociálna poisťovňa určila, požadované doklady a oznamovať potrebné údaje (ods. 2).

Právo Sociálnej poisťovne voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá vznikla Sociálnej poisťovni výplatou dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa zistila sumu vyplatených dávok a keď sa dozvedela o tom, kto za vznik škody zodpovedá, najneskôr však uplynutím desiatich rokov odo dňa výplaty dávok (ods. 3).

Právo na náhradu škody podľa odseku 1 uplatňuje Sociálna poisťovňa v súdnom konaní podľa osobitného predpisu (ods. 4).

V danej veci z obsahu spisu vyplýva, že odporkyňa rozhodnutím zo dňa 29.6.2009 uložila navrhovateľovi povinnosť vrátiť neprávom vyplatenú sumu 209,57 € na dôchodku zamestnanca navrhovateľa A. P. s odôvodnením, že nesprávnym potvrdením skutočností rozhodujúcich pre zvýšenie starobného dôchodku (nesprávne hlásenie ukončenia pracovného pomeru na evidenčnom liste dôchodkového poistenia) zavinil vyplácanie vyššieho starobného dôchodku.

Rozhodnutím zo dňa 28.1.2010 odporkyňa uložila navrhovateľovi povinnosť podľa § 237 zákona č. 461/2003 Z.z. vrátiť neprávom vyplatenú sumu 209,57 € na dôchodku A. P.. Toto rozhodnutie bolo zrušené rozhodnutím zo dňa 2.2.2010.

Ďalším rozhodnutím z toho istého dňa (2.2.2010) odporkyňa uložila navrhovateľovi povinnosť podľa § 237 zákona č. 461/2003 Z.z. vrátiť neprávom vyplatenú sumu 209,57 € na dôchodku A. P.. Týmto rozhodnutím zároveň zmenila svoje pôvodné rozhodnutie zo dňa 29.6.2009.

Navrhovateľ sa v konaní pred krajským súdom bránil tým, že samotná organizačná zložka odporkyne, ktorá vedie evidenciu poistencov, mala zisťovať, či pracovný pomer A. P. k nemu ako zamestnávateľovi skončil, alebo naďalej trvá a tiež, že A. P., hoci jej bol známy účel vystavenia potvrdenia (keďže oň sama požiadala), neoznámila organizačnej zložke odporkyne, že jej pracovný pomer trvá. Dôvodil tým, že potvrdenie vydal svojej bývalej zamestnankyni na základe jej žiadosti za účelom predbežného, informatívneho výpočtu starobného dôchodku.

Krajský súd zrušenie preskúmaných rozhodnutí odporkyne odôvodnil len tým, že odporkyňa mala rozhodnúť o spoločnej zodpovednosti navrhovateľa a jeho bývalej zamestnankyne, pričom bez bližšieho odôvodnenia citoval a dôvodil ustanoveniami zákona č. 100/1988 Zb. Je však nesporné, že k rozhodným skutočnostiam vo veci neprávom vyplatenej sumy na starobnom dôchodku (priznanom A. P. rozhodnutím zo dňa 16.11.2004 podľa ustanovení zákona č. 461/2003 Z.z.) došlo za účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z. – evidenčný list dôchodkového poistenia s nesprávnym uvedením údajov o ukončení

zamestnaneckého pomeru A. P. k navrhovateľovi ako zamestnávateľovi bolo datované dňom 18.1.2006. Zo žiadnych prechodných ustanovení zákona č. 461/2003 Z.z. nevyplýva prípadná aplikácia predchádzajúceho zákona. Preto sa zákonom č. 461/2003 Z.z. spravujú aj otázky prípadnej zodpovednosti zamestnávateľa či príjemcu dávky za neprávom vyplatené dávky alebo ich časti. Ako správne uviedla odporkyňa, zákon č. 461/2003 Z.z. na rozdiel od zákona č. 100/1988 Zb. neupravuje spoločnú zodpovednosť zamestnávateľa a príjemcu dávky, preto podľa názoru odvolacieho súdu krajský súd nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (§ 221 ods. 1 písm. h/ OSP).

Z uvedených dôvodov rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 2 OSP v spojení s § 250ja ods. 3 a § 250l ods. 2 OSP tak, že rozsudok krajského súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

O trovách odvolacieho konania rozhodne v novom konaní krajský súd (§ 224 ods. 3 a § 250l ods. 2 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 17. mája 2011

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová